

Vragen en antwoorden over het Usutuvirus, versie 2017.1

Wat is het?

Het usutuvirus is een virus waar vogels ziek van kunnen worden. Het virus wordt door muggen overgedragen en komt oorspronkelijk uit Afrika. Het virus is vernoemd naar de Usutu rivier in Swaziland. Mensen worden zelden ziek van het virus.

Welke vogelsoorten worden door het virus getroffen?

- **Wilde vogelsoorten:** Sterfte door het usutuvirus is beschreven bij een breed scala aan zangvogels in diverse landen. Er is voornamelijk grote sterfte beschreven bij merels en huismussen.
- **Gehouden vogels:** Bij gehouden vogels is sterfte beschreven bij uilen, waarbij met name de laplanduilen doodgaan.

Welke effecten kan het virus op vogelpopulaties hebben?

Vorig jaar (2016) was de eerste introductie van het usutuvirus in Nederland. Bij een eerste introductie is de sterfte altijd hoog. Het is onbekend hoelang het duurt voordat de populatie voldoende weerstand heeft opgebouwd en de sterfte door dit virus zal afnemen. Het is niet te voorspellen hoelang het virus in Nederland in de vogelpopulatie aanwezig zal blijven en wat het effect op de vogelpopulatie zal zijn. Dit zal de komende jaren duidelijk moeten worden.

Waar komt het virus in Europa voor?

Het virus is oorspronkelijk afkomstig uit het zuiden van Afrika. De eerste uitbraak bij vogels in Europa was in 1996, in Italië, gevolgd door een uitbraak in 2001 in Oostenrijk. Daarna is het virus ook gevonden bij vogels in Spanje, Kroatië, Hongarije, Zwitserland, Tsjechië, Duitsland en België. In deze landen werd massale merelsterfte gemeld. In 2016 is het virus voor het eerst in Nederlandse vogels aangetoond.

Welke symptomen vertonen besmette/zieke vogels?

Bij een besmetting met het usutuvirus kunnen de volgende symptomen worden waargenomen:

Algehele malaise, sloomheid, 'bol' zitten, niet meer drinken, naar adem happen, spierzwakte (bijv. niet meer opvliegen/ alleen nog maar laag blijven en meteen weer gaan zitten), vleugels / kop laten hangen en evenwichtsstoornissen. Welke symptomen een vogel vertoont, hangt af van welk orgaan is aangetast (hart, hersenen, perifere zenuwen). Omdat dit beeld ook past bij andere ziekten, kan op basis van de ziekteverschijnselen geen uitspraak worden gedaan of de vogel besmet is met het usutuvirus of dat het om een andere ziekte gaat.

Merel met usutuvirus. Foto: Sandra Advokaat

Loopt mijn hond/kat die een dode merel heeft opgepakt/opgegeten gevaar?

Het usutuvirus is een vogelvirus. In Europese landen waar eerder veel vogels besmet waren met het usutuvirus, bleken honden en katten niet ziek te worden. Dat duidt erop dat het usutuvirus geen gevaar vormt voor honden of katten.

Hoe kan ik voorkomen dat gehouden vogels besmet raken?

De beste methode is te proberen de **blootstelling aan mogelijk besmette muggen te verminderen**.

- Vermijd de aanwezigheid van stilstaand water waar muggen hun eitjes in kunnen leggen.
- Gebruik muggennetten/klamboes bij vogelkooien of huisvest de vogels binnen en voorzie ramen/deuren van horren.
- Een vaccinatie voor vogels is op dit moment niet beschikbaar.

Kan ik zieke gehouden vogels behandelen?

Er zijn geen specifieke medicijnen beschikbaar. De behandeling bestaat uit het bestrijden van de symptomen.

Is het virus gevaarlijk voor mensen?

Het virus wordt door steekmuggen, voornamelijk uit het geslacht Culex, overgedragen. Het is uitzonderlijk dat mensen besmet raken, maar de kans is niet nihil. Ondanks grote uitbraken onder vogels, is in heel Europa van slechts enkele mensen bekend dat zij ziek zijn geworden door het usutuvirus. Het merendeel van de patiënten had een verzwakt afweersysteem. Toch wijzen [onderzoekers](#) erop dat bij patiënten met een hersenontsteking of andere neurologische verschijnselen ook aan usutuvirus gedacht moet worden.

Welke maatregelen moet ik nemen bij het hanteren van zieke of dode vogels?

De algemene hygiëne maatregelen voor het hanteren van dode en zieke vogels (zie <https://www.dwhc.nl/vragen/>) dienen in acht te worden genomen. Er is geen aanleiding om extra maatregelen te nemen.

Wat kan ik doen als ik een dode merel of huismus vind?

Je kunt de vondst van een dode vogel melden bij Sovon Vogelonderzoek Nederland (Sovon) via sovon.nl/dodevogels of op de website van DWHC via de link [Meld hier uw dode dier](#)